TREDJE SÖNDAGEN I ADVENT (ÅRGÅNG C)

SANKTA LUCIA

Tidsram: 20-25 minuter.

Luk 3:10-18

Johannes döparen

Folket frågade honom: ”Vad skall vi då göra?” Han svarade: ”Den som har två skjortor skall dela med sig åt den som ingen har, och den som har bröd skall göra på samma sätt.” Även tullindrivare kom dit för att bli döpta och frågade honom: ”Mästare, vad skall vi göra?” Han svarade: ”Driv inte in mer än vad som är fastställt.” Och när det kom soldater och frågade honom: ”Och vi, vad skall vi göra?” sade han till dem: ”Pressa inte av någon pengar med våld eller hot, utan nöj er med er sold.”

Folket var fyllt av förväntan, och alla frågade sig om inte Johannes kunde vara Messias. Men han svarade dem alla: ”Jag döper er med vatten. Men det kommer en som är starkare än jag, och jag är inte värdig att knyta upp hans sandalremmar. Han skall döpa er med helig ande och eld. Han har kastskoveln i handen för att rensa den tröskade säden och samla vetet i sin lada, men agnarna skall han bränna i en eld som aldrig slocknar.”
På detta och många andra sätt förmanade han folket när han förkunnade budskapet för dem.

Övriga läsningar: Sef 3:14-17, Fil 4:4-7

Bakgrund

Den 13 december firar kyrkan Lucia, dagens tema tillägnas därför henne.
Lucia föddes i en rik familj i Syrakusa på Sicilien på slutet av 200-talet. Då hennes far dog tidigt uppfostrades hon av sin mor. Modern lovade bort henne till en man, men Lucia hade avlagt kyskhetslöfte, så hon lyckades övertala modern att upphäva förlovningen. Då friaren kände sig kränkt angav han henne till kejsar Diocletanius, en av de romerska kejsare som förföljde kristna. Lucia blev arresterad och torterad men förlorade inte sin tro. Det berättas att hon dömdes till att bli prostituerad på en bordell, men då hon skulle föras dit frös vagnen fast i marken och gick inte att rubba. Kokande olja hälldes på henne, men det skadade henne inte. Slutligen stacks ett svärd genom hennes hals, men hon avled först efter att ha fått den sista smörjelsen. Hennes himmelska födelsedag var den 13 december 304 och hon firas både i den ortodoxa och den katolska kyrkan.

Enligt en legend (som tas upp i presentationen nedan) bar Lucia mat till förföljda kristna som gömde sig i mörka grottor. För att kunna ta så mycket mat som möjligt i sina händer satte hon ljus på huvudet för att lysa upp vägen.
Lucias reliker bevaras i San Geramia kyrkan i Venedig, men även i Syrakusa finns en relik. Hon är skyddshelgon för blinda, sjuka barn med fler. Hennes attribut är två ögon på ett fat eller ett svärd. Hennes namn har samma ursprung som ”Lux” som betyder ljus på latin.

Ta med

En duk (gärna i den liturgiska färgen violett eller rosa), en adventsljusstake (som ersätter ert Kristus-ljus) ett krucifix, en staty/ikon/bild på Kristus. Skriv ut och kopiera bilden som hör till dagens berättelse som barnen kan färglägga (finns i slutet av detta dokument).

För berättelsen ta du med en gul duk, en vit duk som kan föreställa en dopklänning (om du har tillgång till en dopklänning är det ännu bättre), svarta eller mörka dukar för grottorna, kanna med vatten, skål, saltkar, korg med bröd, luciakrona med levande ljus, grankvistar eller annat som kan ge julanknytning

VÄLKOMNA!

Se till att alla barn känner sig välkomna och sedda. Om det är möjligt hälsa personligt på varje barn redan i dörren (kanske kan ni vara flera ledare som hjälper till med det?).

Uppmärksamma särskilt de barn som är nya och se till att alla får lära sig deras namn.

Samla alla barn i en cirkel på golvet.

- Välkomna alla barn, så roligt att se er här!
- Har någon haft födelsedag eller kommer att ha födelsedag snart? Gratulera i så fall, fråga om åldern.

Låt de barn som fyllt år hjälpa till med att duka upp bordet: en duk (gärna i den liturgiska färgen), en adventsljustake, en Kristusstaty eller en ikon.

- Nu har vi fått fint i vår mitt!
- La ni märke till vilken färg prästen hade på sin mässhake idag? (violett)
- Varför är det violett?
- Ja, för vi nu är i adventstiden, (visa ev på KPNs kyrkoårsaffisch). Vi förbereder oss…
- Födelsedagsbarnet kan få tända ljuset (hjälp till om det behövs!)
- Och nu har vi inte vårt vanliga Kristus-ljus, utan vi har en adventsljusstake!

- Varför tänder vi ljuset? (lyssna på barnens svar)
- Ja, just det. Jesus du är alltid med oss, men när vi tänder ljuset, då kan vi lättare komma ihåg: Jesus, nu är du här!
- Vi gör korstecknet: I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Ta Jesus-ikonen, titta på den och säg: Hej Jesus, jag är ….(ditt namn). Inbjud barnen att på detta personliga och direkta sätt också hälsa på Jesus.

SÅNG

- Jesus, nu är du här! (se inspelning här)

Jesus, nu är du här!
Lär oss och var oss när.
Jesus, Jesus,
Jesus, du har oss kär.

Musik: Ulf Samuelsson Text: Anders Piltz

DAGENS TEMA: SANKTA LUCIA

(Dagens evangelieläsning utgår för att istället fokusera på berättelsen om Lucia)

- Idag ska vi höra en berättelse som hände för många, många år sedan, på 300-talet. Den börjar med att en kvinna får veta att hon väntar ett barn.
- Hon och hennes man blev mycket glada. Tanken på barnet skänkte glädje och lyste upp deras liv. Ja, det var som om barnet spred ljus över sina föräldrar redan innan det föddes. Också andra märkte det: ”Det riktigt lyser om de här människorna sa de.

Lägg en ljus (gärna gul) duk på golvet som du formar som ett hus.

- Så småningom föddes en flicka och föräldrarna försökte tänka ut ett namn som skulle passa henne. De bestämde att hon skulle heta Lucia. Lucia betyder: ”hon som är full av ljus” och ”hon som ger ljus”. Flickan kallades så, eftersom hon redan innan hon föddes gjorde livet så ljust för sina föräldrar.

Kateketen sätter ett ljus i en ljusstake och placerar det i det gula huset.

- Så skulle flickan döpas. Som vid varje annat dop hällde prästen tre gånger vatten över barnets huvud och sa: ”Lucia, jag döper dig i Faderns, och Sonens och den helige Andes namn.”

Kateketen häller tre gånger vatten i en skål och ställer skålen i det gula huset.

- Vid varje dop kläs den som döps i en vit dopklänning. Så var det också för Lucia. När prästen tagit på Lucia dopklänningen sa han: ”Lucia, du har iklätt dig Kristus. Bevara din vita klädnad till det eviga livet.”

En vit duk/dopklänning läggs i det gula huset.

- Vid varje dop tänds ett dopljus för barnet. Ljuset tänds på påskljuset. Det är som om ljuset sa: Jag lyser för dig, jag värmer dig, jag visar dig vägen, låt mig lysa också för de människor du kommer att möta.
- Jesus är ljuset som lyser för alla människor. Jesus säger: ”Lucia, jag är ditt ljus! Jag gör ditt liv ljust, var inte rädd!”

Ljuset, som redan står i det gula huset, smyckas med grankvistar eller något som ger julanknytning. Lägg det på ett sätt att det strålar ut från ljuset.

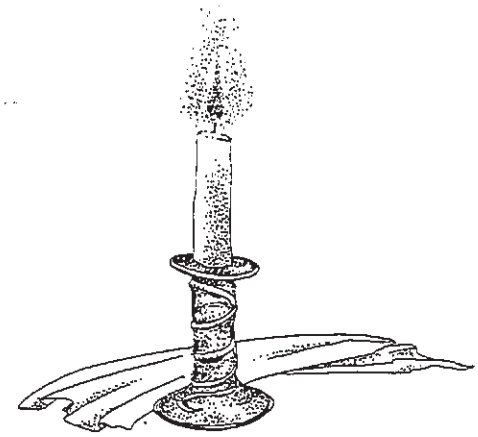

- Efter dopet ställde föräldrarna också bröd intill Lucia.

Ett saltkar och bröd ställs i det gula huset. Låt gärna barnen smaka på saltet och lukta på brödet (om inte samlingen äger rum under mässan). Berätta för barnen att vi behöver salt för att leva, våra kroppar klarar sig inte utan. Jesus sa: ni är jordens salt.

- Lucias far sa: ”Varje människa behöver salt och bröd för att leva. Du Lucia, ska vara som salt och bröd för människorna. När du blir större, kom då ihåg att du ska vara god mot de människor som behöver dig.”
- Och så växte Lucia och blev äldre och så småningom blev hon lika gammal som ni är nu. Alla barn brukar ha många frågor som de vill ha svar på. En dag frågade Lucia:
- Varför heter jag Lucia?
- Då påminde hennes föräldrar henne om allt ljus hon spred redan innan hon föddes. Att hon därför fick namnet Lucia som betyder ”hon som ger ljus”.
- Lucia ville också veta mer om sitt dop, och hennes föräldrar berättade för henne om vattnet, om dopklänningen och om ljuset. De berättade också om saltet och brödet.

- Lucia ville veta så mycket som möjligt om Jesus. Hennes tro blev starkare och hennes kärlek till Herren växte. Lucia tänkte ofta: ”Jesus var ljus och levande bröd för alla människor. Jag vill också vara ljus och salt och bröd för dem jag möter. Hon bad: Käre Jesus, visa mig hur jag kan göra!”

- Men det var inte lätt att vara kristen på den tiden. Kejsaren i Rom tyckte inte om de kristna. Han ville inte att människor skulle tro på Jesus. Folket skulle tro på honom, på kejsaren och på hans gudar. Vad gjorde de kristna? De var många som stod emot kejsaren och höll fast vid sin tro på Kristus. Men då blev de förföljda, fängslade och till och med dödade.

- De kristna måste gömma sig i mörka grottor för att inte bli tillfångatagna och dödade.

Froma svarta dukar till grottor en bit från det gula huset.

- Här kunde de känna sig ganska säkra. Men snart fick de nya bekymmer. De vågade inte lämna grottorna och bege sig till staden för att skaffa mat och kläder! Vad skulle de göra, vem kunde hjälpa dem?
- De bad till Gud om hjälp. De bad att Gud skulle skicka någon god människa som kunde hjälpa dem.

- Lucia kunde fortfarande röra sig fritt. Hon måste förstås vara försiktig, men ännu hade ingen gjort henne något ont. Och gång på gång bad hon i sitt hjärta samma ord som hon lärt sig redan som barn:

(Kateketen läser före, barnen upprepar ”Ge mig den gåvan”)

Jag vill se med goda ögon.
Jesus, ge mig den gåvan!
Jag vill tala goda ord.
Jesus, ge mig den gåvan!
Jag vill ha ett gott hjärta.
Jesus, ge mig den gåvan!
Jag vill ha goda händer.
Jesus, ge mig den gåvan!

- Lucia visste att de kristna hade gömt sig för de romerska soldaterna. Hon vissste att de hade det svårt, att de led i sina grottor. En gång, när Lucia talade till Jesus i sitt hjärta, var det precis som om hon kunde höra Jesus tala till sig: ”Lucia, Lucia! Hjälp mina bröder och systrar!”

- Nu kunde hon göra det som hon så många gånger bett om. Hon kunde göra goda saker med sina händer, hon kunde visa sitt goda hjärta. Så varför vänta?

- I skydd av nattens mörker skulle hon ge sig av. Lucia packade två korgar fulla med det allra viktigaste: vatten, bröd, salt och filtar, allt som fick plats i två korgar.

Lägg fram bröd, salt, vatten och en liten filt på er duk i en korg.

- Natten var mörk, och hon behövde ljus som kunde visa henne vägen till de kristna. Men i varje hand bar hon en korg. Hur skulle hon göra?

- Måste jag lämna en av korgarna hemma? Undrade hon för sig själv. Nej, för plötsligt fick hon en idé. Hon band en krans, satte ljus i kransen och satte den på huvudet.

Här kan man antigen ta en ljus sjal runt huvudet på barnen eller en enkel luciakrona.

- Lucia hade båda händerna fria och kunde nu bära bägge korgarna.

Gör med snören eller liknande en väg från det gula huset till de mörka grottorna. Sätt gärna på en lugn bakgrundsmusik eller sjung en enkel psalm medan ni in-

bjuder några av barnen till att sätta på sig en ljuskrona (man kan också bara knyta ett band runt huvudet som tecken på kronan), och bära några av gåvorna till grottorna.

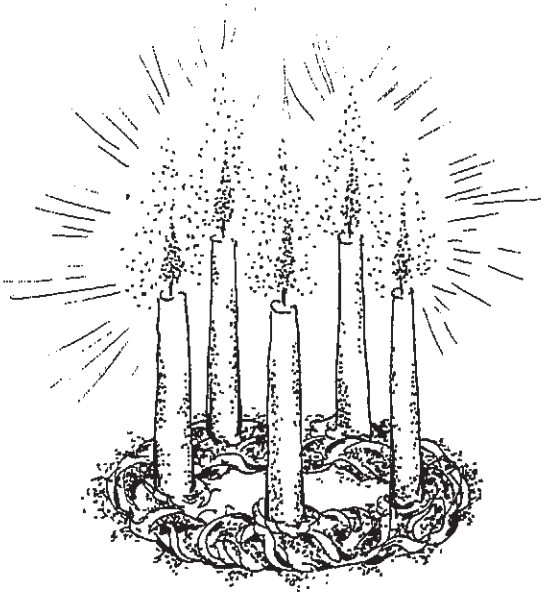

- Ni förstår att människorna i grottorna blev glada när Lucia kom!
- Det fanns en annan som blev glad. Jesus gläder sig över att det finns människor som lever som alla döpta ska göra: att de är ljus och salt och bröd för sina medmänniskor.

- Den 13 december 304 blev Lucia själv fängslad av romarna och dödad för sin tro. I Sverige är det många som firar Lucia, det är en fin tradition! Hon fortsätter att sprida glädje, även en lång, lång tid efter sin död.
- Det röda bandet Lucia bär runt midjan påminner oss om hennes martyrdöd.

Ursprunglig text: Thomas Brunnhuber. Svensk bearbetning: Margareta Murray-Nyman.
Teckningar: Kersti Burman.

SÅNG (Se inspelade sånger här)

Nu är det fint att sjunga adventssånger. Här några förslag:

- Vi tänder ett ljus, sen tänder vi två...
- Gud bor i ett ljus, dit ingen kan gå
- Hosianna Davids son. (Lova Herren, Sol & Måne nummer 79, Cecilia nr 221)
- Ett litet barn av Davids hus.

Extra aktiviteter:

- Färglägg den bild som finns i slutet av detta dokument.

AVSLUTNING

Låt barnen resa sig, stå i en ring och be tillsammans:

Vi tackar dig Gud i advent
för det fina som en gång har hänt,
att du som är stor ville bli
en liten människa som vi.

Fader vår (med sång och rörelser, se inspelad film).

I Fadern, och Sonens och den helige Andes namn.
Amen.

Avsluta med att tacka alla för att de har kommit och välkomna dem tillbaka till nästa gång!

För den grupp som haft samlingen parallellt med ordets liturgi uppmanas nu barnen att tyst och stilla gå tillbaka till mässan. Hör med kyrkoherden, många anser att det passar bäst i samband med att kollekten samlas in.

Jesus, nu är du här!
© Katolska Pedagogiska Nämnden
Författare: Ulrika Erlandsson
Redaktionsgrupp: Maria Borowiec, Elsa Casselbrant och Gunnar Silow.
Bibeltexterna är hämtade ur Bibel 2000 och återges med tillstånd.
Imprimatur för avsnitten 29:e söndagen under året (årgång B) till Fjärde söndagen i advent (årgång C)
Stockholm den 15 september 2015
+ Anders Arborelius ocd, Biskop av Stockholm